

אגף התפעול
מחלקת רישוי עסקים
פיקוח תברואה ואיכה"ס

י"א אייר תשע"ד
11 מאי 2014

פרוטוקול ישיבת הועדה להגנת הסביבה
הישיבה התקיימה ב - 07.05.14 במועצה האזורית תמר

השתתפו:	
נרי אראלי	- יו"ר הועדה
גבי מלול	- חבר
טובי שור	- חבר
יעקב אקריש	- מנהל אגף תפעול
הרצל לזרוביץ	- מנהל מחלקת איכות הסביבה
אילה גובר אברהמי	- מנהל היחידה הסביבתית נגב מזרחי
דנה רווד	- היחידה הסביבתית נגב מזרחי
רננה אילן	- מרכזת אגף חינוך וקהילה, המשרד להגנת הסביבה
נדב בלוך	- רותם אמפרט
דורית נצר	- מזכירה

סדר יום:

1. משימות הועדה לשנת 2014
2. תעלת ההזנה החדשה וקציר המלח. הצגת ההתפתחויות, דיון בוועדה על דרכי העבודה. ע"י טובי שור
3. ברכות והסבר קצר (לחדשים) על תפקידי הועדה

נרי

מבחינת החוק צריכים לקיים לפחות 4 ישיבות של הועדה להגנת הסביבה מציע כי הישיבה הבאה תתקיים בהשתתפותו של דב ליטבינוף כאשר דב יהיה יו"ר הועדה לשימור אתרים
הנושאים לישיבות הבאות הם:

1. ישיבה שנייה, ישיבה משותפת עם מליאת המועצה - מוזמנים עופר יוגב, רננה אילן, הנושא: שימור אתרים בתחומי המועצה "תמר" וישיבה על נושאי איכות הסביבה במועצה.

2. ישיבה שלישית - ההתפתחויות במישור רותם - מוזמנים אורי יסעור, נדב בלוך, יצחק בורבא, נמרוד חלמיש, ניטור אוויר מישור רותם, התפתחויות באתר אפעה - קומפוסט.
3. ישיבה רביעית - מפגעי זבובים ויתושים בתחומי המועצה והפעולה עם ירדן מוזמנים עידו צורים, עידו אביאני, דודי קדוש, יעל מאור, רינה קדם.
4. נסיעה של הועדה לירדן ביקור במשק מודל.
5. נסיעה של הועדה לגרמניה, טיפול בפסולת, אנרגיה חלופית, שיתוף הציבור

תעלת ההזנה החדשה וקציר המלח

טובי

פרויקט קציר המלח מחולק ל:

1. הגנות הביניים שמנהלת חל"י (תת"ל 35)
2. הגבהת הסוללות
3. משאבות להשפלת מי תהום

הגנות הקבע

תת"ל 35 - הגנות הקבע. במשך הזמן תת"ל 35 תתבטל ותישאר רק תת"ל 35 א'.
תת"ל 35 א' - מקווים שתכנית זו תאושר עד ספטמבר 2014

שלבי התכנית:

1. טיפול במסגרת הברכות הקיימות
2. הסעת מלח לאגן הצפוני
3. טיבוע של המלח

שלבי פרויקט הקציר

1. קציר ע"י מחפרים
2. לקחת מלח ולהעמיס על הסוללות של בריכה מס' 5 עם מסוע (ליד P88) (מדובר על 65 מליון טון) (לביצוע עד 2019)
3. ניקוז התמיסה מערמות המלח. את ערימות המלח לא יראו מבתי המלון הם יימצאו כ - 5 ק"מ מבתי המלון (לביצוע עד 2022)
4. שיטת הטמנת המלח
 - 4.1. דוברות נפתחות
 - 4.2. שליחת המלח בתרחיף בצינור

נקודה C נמצאת ממש בתוך הנחל ויש שם בעיה של בולענים.
נקודה A נמצאת בין נחל משמר לנחל צאלים.
בכל מקרה, לעתיד, נקודה A יותר נוחה לבניה

נרי

מה גובה הסוללה המגינה על אזור העבודות?

טובי

לא יודע עדיין. מה שידוע זה שהסוללות יהיו גבוהות ומסיביות

נרי

ההסבר שקיבלנו היה על קציר המלח מה לגבי תעלת ההזנה ?

טובי

היא תוקם במקביל לסוללה

טובי

על בתי המלון יהיה לעשות תסקיר השפעה של קציר המלח, רעש מעבודות הקציר וכו'

נרי

התחמ"ס בנחל צאלים ועמודי החשמל המגיעים עליו הם מפגע נופי רציני. מה מפעלי ים המלח מתכננים לעשות במקום ?

טובי

ביטול התחמ"ס היא החלטה של חברת החשמל לא של מי"ה. יש למי"ה סיכום שניתן לחברת החשמל על אפשרות לעשות קו חדש מערד לנווה זוהר. על התוואי עצמו מנווה זוהר למצדה יהיו עוד הרבה דיונים.

נרי

מה הסטטוס של החלפת המים בנחל בוקק ?

טובי

מי"ה מקדמים את הנושא ויש בעיה עם עלות המים. יש בעיה מול רשות הטבע והגנים

משק מודל בירדן (בספי)

נרי

ללא שיתוף פעולה עם הירדנים נושא הזבובים לא ייפתר. והנושא קריטי לשם פיתוח התיירות בכיכר.

אנחנו רוצים להנחות את הירדנים לטפל בשדות באופן שישפר את התנובה ואת האיכות של הגידולים ועל ידי כך גם להקטין את מכת הזבובים.

יצרנו קשר עם המשרד לפיתוח אזורי שנתנו לנו את ברכת הדרך

יש אצל החקלאים הירדנים נכונות גדולה ללמוד.

נתחיל בפרויקט ביחד עם "ערבה תיכונה" וארגון ידידי כה"א שעוסקים כבר היום בסאפי ופיפה בהעצמה קהילתית, במסגרת הפרויקט שלהם "מים ושכנות טובה".

גבי

אגף התפעול
מחלקת רישוי עסקים
פיקוח תברואה ואיכה"ס

כ"ח אלול תשע"ד
23 ספטמבר 2014

פרוטוקול מישיבת הועדה להגנת הסביבה
הישיבה התקיימה בתאריך 21.09.14 במועצה האזורית תמר

<u>השתתפו:</u>	
- יו"ר הועדה	נרי אראלי
- נציגת יידי כדור הארץ	גונדי שחל
- היחידה הסביבתית נגב מזרחי	איילה גובר אברהמי
- מנטר זבובים ויתושים מ.א. תמר	עידו צורים
- נציגת מו"פ	אריאלה גוטליב
- מנהל הקהילה בקבוץ עין גדי	נמרוד הקר
- מנכ"ל אגודת עין תמר	נועה גורדון
- מנהל המחלקה	הרצל לזרוביץ
- מרכזת נושאי איכות הסביבה	דורית נצר

סדר יום

1. מטרדי זבובים ויתושים בתחומי המועצה בהשתתפות דר' עידו צורים ונציגי ההנהלות של ישובי ככר סדום.
2. היערכות המועצה למימוש חוק האריזות - דיווח על ידי הרצל לזרוביץ

מטרדי זבובים ויתושים

מטרדי זבובים:

עידו: מטרדי הזבובים באזור מתאפיינים בשני גלים עיקריים ועונתיים:

1. באביב - מקורו, ברובו, מהצד הישראלי, בעיקר בפסולת חקלאית
2. בסתיו - ברובו מגיע משטחי החקלאות הירדנית.

רוב המטרדים נמצאים באזור החקלאי בישובי ככר סדום ובאזור מגורי העובדים הזרים הגרים בסמוך לחלקות החקלאיות, הפתרון העיקרי למיגור הבעיה הוא פינוי הפסולת החקלאית הנשארת בשטח.
החקלאים עורמים את הפסולת ומעבירים לנקודה בקצה החלקה החקלאית משם מפנה קבלן את הפסולת להטמנה לאתר מרכזי בקרבת הגבול. הקבלן ממומן ע"י הישובים.

נועה: רוצה לבדוק הנושא לעומק ובמידה ויש בעיות עם הקבלן המפנה יתכן שצריך להחליפו.
צריך לייצר צוות פיקוח בשטח בשיתוף הנהלות הישובים, הרצל לזרוביץ ועידו צורים
אם הייתה למועצה אפשרות של אכיפה המצב היה נראה אחרת. צריך שפקח יקנוס חקלאי שמשאיר פסולת בשטח.

נרי: יתכן שצריך התערבות המועצה. צריך להסמיך פקח/ים שיסתובבו בישובים ויציגו את עקרונות השמירה על הסביבה ויתריעו על אפשרות לקנסות בעתיד.

הרצל: אין לנו כח אדם לזה

נועה: צריך לפתור את הבעיה של הגיזום החקלאי

נרי: נמתין עד שתסתיים הכנת תוכנית האב לפסולת ירוקה בישובי הכיכר על ידי נמרוד חלמיש אבל במקביל הועדה תפנה ליעקב אקריש להגברת הפיקוח על הפסולת החקלאית. מזכיר לדורית לזמן את נרי לשיבות עם נמרוד

אריאלה: מוכנה לקיים מפגש הסברה עם החקלאים.

נמרוד: בקבוץ עין גדי אין כמעט פסולת חקלאית ובכל זאת מה ניתן לעשות עם כמות הגדולה של הזבובים בקבוץ ?

עידו: הבעיה העיקרית בקבוץ עין גדי היא בסתיו. יכול להיות שהזבובים מגיעים מהרשות הפלסטינאית וצריך לעשות עבודה בנושא. צריך לבדוק נושא הזבובים בקבוץ עצמו כמו בדיקת פסולת בפינת החי, צואת בעלי חיים בשטח הקבוץ. צואת בעלי חיים שנרטבת (ואפילו מהטל) היא מקור טוב מאד להטלת רימות זבובים. אין לי נתונים לגבי הזבובים בעין גדי.

נרי: באשר לבעיית הזבובים בכיכר בסתיו, הגענו להחלטה וזאת בעקבות הסיורים שעשינו בירדן וההנחיות שקיבלנו מדב להעמיק את הטיפול בנושא, מהיותו בלם עיקרי בהתפתחות התיירותית - חקלאית בכיכר, הבנו שהדרך היחידה היא ללכת עם הירדים בצורה עקיפה ולעשות בירדן משק מודל שבו יטופלו הנושאים החקלאיים המעיקים עליהם ובמקביל לשפר את שיטות הדישון שלהם באופן שיפחית את מטרד הזבובים, הובטח תקציב מהמועצה, מהמשרד לשיתוף פעולה אזורי ונערכים לפנייה למשרד החקלאות ולמשרד להגנת הסביבה, הפעולה מלווה על ידי ארגון ידידי כדה"א שממן את הפעילות בירדן מכספי סיוע בין-לאומיים.

מטרדי יתושים

עידו: מפגעי היתושים מורכבים מאד.
באזור שלנו יש לפחות 18 סוגי יתושים.
בעין גדי יש יתוש טורדני בשם "טיגריס אסיאתי" הנמצא באזור כשנתיים בככר סדום יש יתוש הבית, יתוש המלחות ויתוש האנופלס

הטיפול:

הרכב הוועדה (2014) :

נרי אראלי, יו"ר, (עין גדי).
ראובן ועקנין, (עין-תמר) חבר מליאה.
טובי שור, (מי"ה) חבר מליאה.
גבי מלול, (נאות הכיכר) חבר מליאה.
עדה שמיר, (עין גדי) חברת מליאה.
אריאל קדם, מנהל ביס"ש עין גדי, החברה להגנת הטבע, נציג ציבור.
גונדי שחל, ידידי כדור הארץ, נציגת ציבור.
יעקב אקריש, מזכיר המועצה וראש אגף התפעול
הרצל לייזרוביץ, מנהל המחלקה לאיכות הסביבה ורישוי עסקים
איילה אברהמי-גובר, המשרד לאיכות הסביבה, שלוחת נגב מזרחי
אריאלה רבינוביץ, מו"פ אזורי ים-המלח.
אורי יסעור, רותם אמפרט.
נדב בלוך, רותם אמפרט.
מיטל ליאון, מי"ה.
גיא דוננפלד, מהנדס המועצה.
נציג רטי"ג – עדיין לא מונה.
דורית נצר, מזכירת הוועדה

ישיבות הוועדה פתוחות לציבור, הפרוטוקולים זמינים באתר המועצה במרשתת.

ההיסטוריה של פעילות הוועדה 2004 - 2014

הוועדה לאיכות הסביבה היא ועדה סטטוטורית שהקמתה מחויבת על פי תקנות משרד הפנים, ההרכב הפורמאלי שלה כולל ארבעה חברי מליאה שני נציגי ארגונים לא ממשלתיים, שני נציגים של מחלקות המועצה העוסקים בענייני איכות הסביבה, נציג/ת המשרד להגנת הסביבה, בנוסף אליהם מוזמנים דרך קבע לישיבות הוועדה גם נציגי המפעלים במישור רותם, נציג רטי"ג, ומהנדס המועצה.

למרות שלוועדה אין תקציב פעולות נפרד, יש להחלטותיה תוקף שמחייב את המועצה לפעולה. כוחה הוא במקצועיותה ובתחושה שהיא מצליחה להעביר ליו"ר המועצה, שהנושאים המובאים בפניה הם נושאים מרכזיים לאיכות החיים של תושבי המועצה.

הנושאים שטופלו על ידי הוועדה :

2004 :

זיהום האוויר הנפלט מארובותיהם של המפעלים בסדום. כל מי שעניו בראשו, רואה את העשן הלבן הסמיך הנפלט ונע לכיוון יישובי הכיכר. המחלוקת הייתה על שיעור הנזק הבריאותי הנשקף מעשן זה. הוועדה לאיכות הסביבה דנה במספר ישיבות בעניין והמליצה בפני המועצה לנקוט בצעדים הבאים.

1. להכין סקר סביבתי שיאפשר למקם באופן מיטבי את תחנות הניטור, שהיום מנטרות הרבה מקומות חשובים, אך לא את הכיוונים המסוכנים לבריאות התושבים.
2. להקים פורום במסגרת ק.א.פ. עם המפעלים שבו יועלו נושאים שונים הקשורים לממשק שבין הישובים למפעל.
3. להקים אתר אינטרנט שיהיה זמין לתושבים ולעוברי הדרך. (כביש 90) ובו יהיו נתונים עדכניים על מידת הזיהום באוויר.

ההמלצות הועברו לראש המועצה שאמור להיות מופקד על יישומן, כפוף ליכולת הכספית של המועצה.
נכון להיום מקצת ההמלצות בוצעו ולרשות התושבים עומד אתר אינטרנט עדכני.

2005 :

1. הוועדה המליצה על כניסה ל ISO 14001, תהליך רכישת תו תקן, שמשמעותו מחויבות של המועצה לנושאים הקשורים ומשפיעים על איכות הסביבה וכן מתן כלים ליישום יסודות של ניהול איכות הסביבה.

2. הועדה המליצה על דרך טיפול שתמנע הישנות המקרה של תמותת החסידות בברכות המים הלא מוסדרות במישור רותם.
3. הועדה פנתה למר מוצי דהמן בהצעה להקים ועדה משותפת לאיכות הסביבה לשתי המועצות וזאת בשל העובדה ששתיהן שוכנות לאורך אותו ציר תנועה, לחוף ים המלח, ושתיהן עוברות הליכים סביבתיים דומים, לצערנו, היוזמה הזאת נדחתה על ידי מר דהמן.
4. הטיפול בנושא פסולת ירוקה בתחומי המועצה לדיון זה הוזמן גם מר דוד קדוש, יו"ר הועדה החקלאית.
5. שיקום נזקי כרייה בתחומי המועצה האזורית "תמר" ובמיוחד בתחומי הזיכיון של מפעלי ים-המלח.
6. שימור אתרי התיישבות בתחומי המועצה האזורית.
7. מיקום אנטנות סלולריות בתחומי אזור עין-גדי
8. תקציב היחידה ל"נגב מזרחי" של המשרד לאיכות הסביבה, הועדה המליצה בפני ראש המועצה להגדיל את השתתפות המועצה בתקציב ולייחד את רובו לעניין זיהום האוויר בכיכר סדום.

: 2006

1. הועדה העלתה לדיון על פי בקשת מי"ה את נושא הזרמת מי ביוב לים המלח בערוץ נחל קדרון, הסיבה לפנייה – כניסת מים מזוהמים פוגעת באיכות מי ים המלח ומכבידה על תהליכי הייצור במי"ה..
2. פרי יואל מרגלית הציג בפני הועדה התייחסות לנושא הזבובים והיתושים בכיכר, והסביר שמקור הזבובים במדינת ירדן, הוצגו תוצאות סקר זבובים מתמשך בנאות הכיכר. הפסולת הירוקה באזור נאות הכיכר מטופלת כהלכה. יתושים – המקור מקומי, מאגרי מים עומדים בסבחה, הנושא הזה נמצא בטיפול, הוזכרה מציאות התאילנדים שיתכן והם פוגעים בדגים שאוכלים את זחלי היתושים. בנושא הזבובים ישנה המלצה לעבור לשלב הביצוע. ותברואן המועצה צריך לקבל הנחיות לביצוע.
- הוצגו סדרי העבודה עם אגודת ידידי כדור הארץ ואיתור מומחים בארץ ובירדן כולל ההיבט הכלכלי של הטיפול בעניין הזבובים (ירדן+ישראל) ונמסר דיווח על פיו הקשר בין הממשלות לא צלח.
3. הוצע לטפל בזיהום מקורות מים בתחומי המועצה על ידי מפעלים באזור רותם-אורון-צין:
4. הצעה להכריז על שנת 2007 כשנת איכות הסביבה: אגף התפעול בשיתוף פעולה של המו"פ והיחידה לאיכות הסביבה יגבשו תוכנית לשנת איכות הסביבה 2007.
5. התחזרות נחלים ופגיעה בתשתיות בתחומי המועצה:

נושא התחזרות נחלים נושא ראוי לטיפול על ידי שילוב מומחים מועצה, ים המלח, מקורות, חברת חשמל, רשות שמורות הטבע, רון שוורץ, רשות נחל ומע"צ.

: 2007

1. השנה הוכרזה כשנת איכות הסביבה במועצה צוות בראשותה של איילה זגורי פעל במהלך כל השנה והפעיל בקהילה ובבתי הספר תוכנית גדושת פעילויות בנושאי הגנת הסביבה, לדוגמא: קבוצות דיון שטיפלו בנושאים: מעורבות הקהילה והתושבים, ממשק התיירות והתעשייה, חינוך למעורבות תלמידים.
2. הועדה המליצה למנהל אגף ההנדסה להתחיל טיפול בביטולה של תחנת הממסר לחשמל בנחל צאלים בשל הפרעה הסביבתית שהיא מהווה.

3. הומלץ למועצה להקים ועדה לשימור אתרים- הועדה שמעה סקירה מאסף מדמוני על האתרים הראויים לשימור ויו"ר המועצה קיבל את ההמלצה, הועדה גם נדרשת על פי תקנות משרד הפנים נתקיים דיון ראשון וחגיגי של הועדה והוצגה רשימת האתרים הראויים לשימור.
4. הועדה שמעה דיווח על מצב זיהום האוויר במישור רותם ועל כוונת המשרד להגנת הסביבה להיכנס לקביעת תוכנית ניטור באזור המפעלים, וזאת בנפרד מהניטור בבסיס הארובות והניטור על הגדרות שמתבצע על פי היתרי בנייה קיימים, המעגל השלישי יהיה לטובת מידע לתושבים על איכות האוויר באזור.
5. על פי החלטת הועדה נפתח בירור באשר למצב איכות המעיינות באזור נחל צין שמימיהן זוהמו על ידי מפעל הפוספטים בהור ההר, (עין צין, עין עקרבים, גבי שיש, והוחלט לבוא בדברים עם הנהלת המפעל כדי לפעול בשיתוף פעולה בין המועצה, היחידה הסביבתית ורט"ג למען שיפור המצב.
6. המועצה החליטה להיכנס להכנת תוכנית לפיתוח בר קיימא תחת הנהלתו של יעקב אקריש וזאת כמסקנה מפעילות שנערכה במהלך כל השנה של חוגי דיון בנושאי ההגנה על הסביבה.
7. היות ולועדה אין תקציב משלה הוחלט להיעזר במנגנון "קולות קוראים" של משרדי הממשלה השונים כדי לגייס כספים חיצוניים לפעילויות המונחות על ידי הועדה ומבוצעות על ידי עובדי המועצה.

2008:

1. טיפול בנגישות הציבור לנתוני תחנת הניטור של עין תמר באמצעות אתר האינטרנט של המועצה ללא צורך בסיסמא ובמספר משתמש. הטיפול לא הסתיים ובעלון המועצה "דפי תמר" ניתנים פרטי הגישה. הועדה תקבל דיווח ע"י נתוני הגלישה באתר ותחליט אם יש צורך בהמשך טיפול.
2. זיהום מקורות מים בערבה הצפונית - נפתח מו"מ עם נציגי מפעל הפוספטים במטרה להשיב את המצב בעיינות צין ועקרבים לקדמותו. הדיון לא נגמר וימשך בשנת 2009 לאחר הגשת ממצאים של מומחה שנשכר על ידי החברה לבחינת החלחול מבריכות האידוי.
3. "פיתוח בר קיימא" - שנת 2008 הוכרזה על ידי הועדה כשנה המוקדשת לנושא פיתוח בר קיימא. במסגרתה פעלה גם מחלקת החינוך של המועצה על שני בתי הספר שלה ונשמעה סקירה מקיפה על הפעילויות מפי מנהל אגף חינוך.
- הועדה התריעה בפני ראש המועצה על כך שהמועצה עוסקת במקביל בשלוש תכניות שונות (מיתוג המועצה, תמ"א 13 ותכנית לפיתוח בר קיימא) ושהיא מקווה שיש יד אחת שמכוונת ומדריכה את הגופים החיצוניים השונים שמטפלים בנושא.
4. במסגרת העיסוק ב"פיתוח בר קיימא" יזמה הועדה תכנית לפיתוח מרכזי מחזור מקומיים בעזרת חברה חיצונית. נערך סקר ישובים / מלוונות / מפעלים. באשר לכמויות האשפה הניתנת למחזור בתחומי המועצה. אגף התפעול של המועצה נרתם למשימה והוכנה תכנית שתתחיל לפעול בכל הישובים במהלך שנת 2009.
5. שיקום אתרי כריה ישנים בעזרת אמנים תושבי האזור - נערך דיון ראשון. בכוונת הועדה לבוא בדברים עם הנהלת הקרן לשיקום אתרי כרייה והנהלת מפעלי ים המלח כדי לשלב אמנים מתושבי האזור בשני השלבים של השיקום.
6. דודו בן שבת (נציג הר עמשא במליאת המועצה) שיתף את חברי הועדה בחשיבה על נושא "הזולתנות" שהיא גישה חדשה המפתחת את נושא ההסתכלות האקולוגית גם לעבר השימושים של האדם והיחס הנכון שעל פיו צריך / יכול האדם לנצל את משאבי הטבע.
7. פרסום ושקיפות - הועדה פנתה למועצה בבקשה שסיכומי הישיבות, הפרוטוקולים של הועדה יופיעו בכלי הביטוי השונים של המועצה.

8. הוועדה המליצה למליאת המועצה להכריז על שנת 2009 כשנת הניקיון והמחזור ראש המועצה נתן את ברכתו ליוזמה.

2009:

1. הנגשת נתוני תחנת ניטור בעין תמר לנוחיות התושבים.

הוועדה בירכה על הקמת תחנת הניטור וחיבורה לאתר האינטרנט של המועצה שבוצעו עקב בקשות חוזרת ונישנות של התושבים בכיכר סדום, ואנחנו שמחים שהבקשה מולאה אך קשה מאד להבין את נתוני התחנה הנמצאים באתר. המטרה שלנו היא שבאתר האינטרנט של המועצה יהיה מקום לנתוני הזיהום הבסיסיים כמו (חלקיקים, הלוגנים, כלורידים, חנקן וגופרית) שאר הנתונים המטאורולוגיים מפריעים להתמצאות באתר.

בקשתנו שהאתר יהיה יותר ידידותי למשתמש ושנוכל לסמן בקלות את נתוני הזיהום בפילטרים שאנחנו נשלט עליהם ונבין אותם. סוכם: מי"ה מתבקשת לשנות את האתר באופן שיקל על התושבים את קריאת הנתונים. על פי הפרמטרים הבאים:

1. בדף הבית תהייה הכוונה יותר ברורה לנתונים און-ליין.
2. עמודת המזהמים תחולק באופן שיבהיר מהם המזהמים העיקריים ומהם נתונים מטאורולוגיים.
3. ליד כל נתון יצוין התקן הישראלי הרלוונטי.
4. הגרף/דו"ח יהיה על בסיס 3 שעות ויכלול את התקן.
5. הועדה מודה למשה בוניבודה על ההצגה ומבקשת לקבל דיווח על ההתקדמות בקרוב.

2. הטיפול בזיהום המעיינות בערבה הצפונית

לפני שנתיים התחלנו את הטיפול במעיינות אשר בשטח המועצה "תמר" (עין צין ועין עקריבים), כאשר מצב זיהום המים בהם הרקיע שחקים, בגלל מזהמים שיוצאים מבריכות השיקוע של אתר צין השייך לרותם אמפרט ונמצא בשטח המועצה האזורית ערבה תיכונה.

הוזמן דו"ח מגיאולוג עצמאי בשם ד"ר עמיר אידלמן לבדיקת הדליפות מבריכות השיקוע – הדו"ח הוכן ונמצא במשרד לאיכות הסביבה בבאר שבע ואי אפשר לראותו.

לדיון הוזמן יוסי יוגב האחראי על נושא "איכות הסביבה" ברותם אמפרט אך נבצר ממנו להשתתף בישיבה הביע את רצונו להשתתף בישיבות הבאות.

הוצע לקיים פורום סביבה משותף עם ערבה תיכונה היות והמפעל בצין נמצא בשטח השיפוט שלה והמעיינות המזהמים בתחום "תמר".

3. מענק משרד החקלאות ותוכנית המיחזור

הוגשה בקשה למשרד החקלאות לקבלת מענק לצורך הכנת תוכנית לפיתוח בר-קיימא במועצה האזורית "תמר" הבקשה אושרה בשנה שעברה ולא מומשה והכסף עובר לשנת 2009, בכוונתנו לשכור מתכנן שיכין את התוכנית, על פי הנחיות של הועדה בשיתוף עם אגפי התפעול והחינוך במועצה.

נתקיים סיור בהשתתפות הדס פרוסטיג מחברת "יוזמות" ושירי בן שחר מהיחידה הסביבתית באזור הצפוני של המועצה למעט מצדה, סוכם שעד לתחילת אוגוסט 2009 תגובש תוכנית ההצבה

של המרכזים היישוביים, ויתקיימו פגישות עם התושבים להסברת התוכנית והנהלים. במהלך ספטמבר 2009 יוצבו הפחים ויעוצבו המרכזים היישוביים. בראשית אוקטובר 2009 יופעל המוקד במועצה "תמר" שאליו ירוכזו כל החומרים המיועדים למיחזור ואין חברה חיצונית שתאספם.

4. קשרי הוועדה לאיכות הסביבה עם תושבי האזור. הכנת תכנית עבודה לשנת 2010 הועדה דנה בדרכים שבהם היא צריכה להעביר נושאים סביבתיים דרך ערוצי התקשורת לתושבים (אינטרנט, עיתון, SMS וכו')

העיתון המקומי יכול להיות כל תקשורת חשוב ולוא דווקא להלל אדם זה או אחר. עלינו להציף את אתרי התקשורת השונים כדי להביא את הנושאים העיקריים הקשורים באיכות הסביבה למודעות התושבים.

5. נועם גולדשטיין (מי"ה) דיווח לוועדה על שיקום נחל בוקק, המליחות של המים בנחל עלתה בצורה משמעותית והצמחייה נפגעה.

מפעלי ים המלח הגיעו להסכמה עם רשות הטבע והגנים לקחת את המים מהנביעה, להתפילם ולהזרימם. רשט"גל נכנס לתכנון מפורט ייקח עד 3 חודשים.

לגבי נחל אפעה: הבחינה שנעשתה למים בזמנו הראו שהן ראויים. יבדקו שוב את המים ולאחר בדיקת כל התכניות, שייקח בערך שנה, יתחילו בעבודה.

6. הועדה פנתה למועצה להיכנס להכנת תוכנית אסטרטגית לפיתוח בר קיימא בעזרת קול קורא של המשרד להגנת הסביבה. נבחרה דר' רונית דוידוביץ אך התוכנית האסטרטגית לא בוצעה בסופו של דבר ויש להצטרף על כך.

7. ביוזמת הוועדה התקיים יום עיון לתושבי המועצה על כוונת מפעלי ים המלח להקים ברכת אידוי נוספת בין מצדה לנחל יעלים, יום העיון היה מאלף ובוצע על ידי יו"ר הוועדה ונועם גולדשטיין.

2010 :

1. הצורך בכניסת המועצה להכנת תכנית לפיתוח בר קיימא. הועדה החליטה בחיוב אך מסיבות תקציביות וענייניות לא נחתם חוזה עם חברת ד.מ.ר. והוחלט לטפל בנושא פיתוח בר קיימא באופן נקודתי, במהלך השנה.

2. מרכזי מחזור במועצה - שימוש בכספי היטל הטמנה וחינוך לשמירה על הסביבה ומחזור. הועדה עסקה באינטנסיביות רבה בכל ישיבותיה בנושא המחזור בהובלה של שירי בן שחר ודורית נצר. הוצגו תכניות המרכזים הקבועים, נידונו יעדי התקציב שהושג מהיטל הטמנה ובראשית השנה הבאה יטופל גם עניין פרוייקטור לחינוך.

3. יום עיון לתושבי המועצה בנושא בריכה מס' 6 ותכנית מי"ה לגבי אזור הככר. יום העיון הוגדר כמוצלח ועלו בו הסיכויים והסיכונים שהקמת בריכת אידוי נוספת מצפון לבריכה 5 והובהרו תכניות הפיתוח וההסדרה של השטחים שמדרום לבריכה 9. השתתפות הקהל הייתה ערה ונשמעו דעות רבות משלילה מוחלטת של הצורך בבריכת אידוי נוספת ועד הכרה בנחיצותה ותועלתה מבחינה נופית ככתם כחול בשממה.

4. הצגה באינטרנט "און ליין" של נתוני זיהום האוויר בככר. התקיים דיון מעמיק בנושא בהשתתפות משה בוניבודה ממי"ה שהציג את האתר שעוצב עבור תושבי הככר. נשמעו הערות וסוכם שבמידה ומי"ה לא יוכלו להיענות לתושבים בבקשת השיפורים, אנו נגזור מקצת הנתונים מתוך האתר ונציג אותם בצורה בהירה באתר המועצה "תמר". התהליך בעיצומו.

5. שיקום מעיינות בערבה הצפונית - נושא זה נמצא המעקב הועדה מזה מספר שנים והשנה חלה בו התקדמות משמעותית. הוכנה תכנית ובוצעו צעדים למניעת זליגה של מים מזוהמים מבריכות האידוי של מפעל הפוספטים "צין" וישנם סימנים ראשוניים שיכולה להיות התאוששות של המעיינות צין ועקרבים.

6. קומפוסט באתר אפעה - נמרוד חלמיש מתכנן האתר הציג בפני הוועדה את התכנית להקמת אתר קומפוסט משוכלל ליד אתר האשפה "אפעה". התקיים דיון ברכיבים נוספים של האתר כמו ייצור אנרגיה. סוכם על קיום סיור למידה וישיבה של הוועדה באתר. הדבר לא בוצע בגלל בעיות תיאום בין חברי הוועדה

7. סיכום חגיגי של הכנסת נושא המחזור לישובי המועצה בנוכחות ראש המועצה, דב ליטבינוב. שירי בן שחר מסרה דו"ח מפורט על ההשקעה הגדולה שביצעה המועצה בהקמת מרכזי

- המחזור בישובים השונים, בחגיגות שנלוו לפתיחתם והמאמץ שיושקע בעתיד בשילוב המלונות שהם יצרני הפסולת הגדולים באזורנו לתוך תכנית המחזור.
8. בעקבות תלונות חריפות של תושבי הכיכר על מכת הזבובים ויתושים שהחריפה השנה, התקיימה ישיבה עם התושבים ובעקבותיה בישיבת הועדה דווח על מאמץ משולב, רציף ורב שכבתי לטיפול במפגעי הזבובים והיתושים. ד"ר עידו צורים, מומחה לנושא, שטח בפני הועדה מגוון של פעילויות אפשריות להתמודדות עם המפגע. לקראת סוף השנה ובוא החורף החמים אנו מדווחים על הפחתה בכמויות החרקים המזיקים.
9. נמסר דיווח אופטימי על התקדמות ההסדרה של נחל בוקק שבו עבודה מי"ה לשאוב את המים המזוהמים מהמעין וסביבתו ולהזרים במקומם מים מותפלים ממתקן שיוקם לצורך כך.
10. התחילה עבודת מטה בניצוחה של שירי בן שחר להכנת תכנית להפרדה לשני זרמים באשפת המלונות. התכנית תגובש בשנת 2011.
11. בשבתה כועדה לשימור אתרים אישרה הועדה להגנה על הסביבה את הפרוגרמה שהכין אילן בן יוסף עבור אתר ההיאחזות והעלתה בקשה למליאת המועצה לאשר תקציב בשנת 2011 שביצוע החלק הראשון של שחזור שליש מבני האבן באתר.
12. בנוסף לכן ביצעה הועדה נסיעת לימוד לירדן בהשתתפות 14 חברים למשך שלושה ימים ומשלחת ירדנית בת שמונה חברים הגיעה לביקור גומלין.

2011:

1. פיתוח בר-קיימא
במהלך שנת 2011 נעשו על ידי מחלקות המועצה שיפורים חלקיים העולים מתוך התוכנית לפיתוח בר-קיימא כמו רכישת מקצצת גזם על ידי אגף התפעול והטמעת נושא המיחזור שהם נגזרות של התוכנית שהוצעה על ידי רונית דוידוביץ שלא נתקבלה.
2. טיפוח קשר עם הציבור בנושאי ההגנה על הסביבה
השנה טיפלנו בהנגשת אתר הניטור של מפעלי ים-המלח לציבור המתיישבים בכיכר על ידי עדכונו והוספת הסברים על מזהמים השונים הנפלטים מארובות המפעלים. המועצה התקשרה עם גפן טולדנו מנאות הכיכר כדי שיארגן קבוצה של תושבים חקלאים ויגבש איתם תוכנית למידה להתמודדות בבעיית הזבובים והיתושים פעולה זאת תעשה בעזרת ידידי כדור הארץ גם בירדן. כתבות על פעולת הועדה הופיעו ב"עלי תמר" ובאתר האינטרנט של המועצה. נקלטה לעבודה רונית גנאל מקיבוץ עין גדי שתטפל בהטמעת החינוך למחזור באזור הצפוני של המועצה כהשלמה לעבודתה המסורה של שירי בן שחר באזור הדרומי. במסגרת שיתוף הפעולה עם ידידי כדור הארץ הוכנה תוכנית להצבת שלטי מידע לאורך שביל השכנים מעין גדי ועד נאות הכיכר השלטים יהיו בשלוש שפות ויסבירו למטיילים את עובדות היסוד באשר למצבו של ים המלח
3. פרויקט המחזור במועצה
במסגרת פעולתה של הועדה ובשיתוף פעולה הדוק עם היחידה הסביבתית בערד ואגף התפעול נשלם השנה את החלק הראשון בהקמת מרכזי מחזור קבועים בישובי המועצה ואתרי הביקור. תהליך השגת היתרי הבנייה ועיצוב המרכזים ארך זמן רב מעבר לצפוי. כיום ניתן למחזור בתחומי המועצה 11 סוגים שונים של פסולת והעבודה תמשך בשנה הבאה א. בהטמעת ערכי הפרדה במקור והמחזור במערכת החינוך וכניסה לטיפול במערך המלונאות, כל זאת בעזרת כספים המוחזרים למועצה תמורת היטל ההטמנה. ראוי להדגיש שפרויקט המיחזור התקבל באהדה רבה על ידי ציבור התושבים באזור ואנחנו נדרשים להמשיך ולעמוד בסטנדרטים הגבוהים שהצבנו לעצמנו ולתושבים.

ביוזמת המשרד להגנה על הסביבה הוקמה ועדת היגוי הכוללת נציגים ממפעלי התעשייה במישור רותם. (פריקלס, רותם אמפרט, חיפה כימיקלים, נגב מינרלים, opc וקמ"ג), בכוונתנו להקים מערך של תחנות ניטור אוויר סביב המפעלים באופן שמרכז בקרה שימוקם בערד במשרד היחידה הסביבתית יוכל לפקח על איכות האוויר וניקיונו בכבישים הסמוכים למפעלים ולהבטיח את בריאותם של התושבים בדימונה ובכיכר ושל עוברי הדרך לאילת. מטעם המועצה "תמר" יטפל יו"ר הועדה בריכוז ועדת ההיגוי המשותפת.

2012 :

1. שת"פ עם ירדן – בעקבות ביקור משלחת מהמועצה (עידו, דודי, הרצל ונרי) בירדן, ובעקבות הפעילות עם חקלאיים ירדניים על ידי המו"פ עלתה לדיון פתוח סוגיית הזבובים והיתושים בכיכר בהיבט של הועדה להגנה על הסביבה, ונושא שיתוף הפעולה החקלאי עם הירדנים והתמקדות בעניין המזיקים (בעיקר טוטה אבסולוטה המהווה איום רציני על היבולים בחבל המזרחי). הדיון התמקד בבניית לוח עבודה וחלוקת עבודה בין הועדה להגנה על הסביבה ובין המו"פ בצורה שגם תאפשר לנו לטפל בצורה טובה בבעיית הזבובים שמגיעים מירדן ובה בעת גם לענות על הצרכים הבוטחים שלהם בעניין המזיקים, לאחר הצגת העמדות התכנסו כל הנוגעים לעניין (דודי קדוש, יעל מאור, דן שחף, עידו צורים, הרצל לייזרוביץ וגפן טולדנו) בנפרד והוציאו סיכום שעיקרו פנייה למועצה למנות פרויקטור מטעמה שיהיה אחראי על כל פעילות בנושא הזבובים מול הירדנים, (מונה דר' עידו צורים).
2. הקמת ועדה לאיכות סביבה יישובית – בעקבות תלונות חוזרות ונישנות של תושבים בנאות הכיכר ועין תמר החליטה הועדה לענות לקול קורא של המשרד להגנה על הסביבה המאפשר הקמת ועדה מקומית-יישובית להגנה על הסביבה ששמה לה למטרה להגביר את המודעות של חקלאי ותושבי הכיכר לפעולות שהם יכולים לנקוט כפרטים וכקבוצה לשיפור איכות החיים בכיכר בהיבט מטרדי היתושים והזבובים. כמרכז הפרוייקט נבחר גפן טולדנו והוא ריכז קבוצה של תושבים מתעניינים למפגשי למידה עם דר' עידו צורים, העלה בפני-בוק אתר בשם "כיכור סביבתי בכיכר" והאתר משמש להפצת מידע סביבתי בין התושבים.
3. חינוך למיחזור- שירי בן שחר ורונית גנאל שימשו במהלך השנה כפרוייקטורית לחינוך למיחזור בצפון המועצה ובדרומה העבירו חוגים והדרכות לצעירים ולמבוגרים במהלך השנה והיו הגורם המלווה של יום איכות הסביבה והמחזור שהתקיים בבית הספר היסודי ובמהלכו הוקם פסל סביבתי מחומרים ממוחזרים כמו כן נעשו פעילויות במסגרת "שבוע האהבה לטבע והסביבה", יום הניקיון הבינלאומי, סדנא להכנת פרחים מעיסת נייר, שוק "קח תן", טיפול בבוסתן ובמתקני השעשועים בחצר הקיבוץ, איסוף חומרי ברי מיחזור מבתי החברים. גם השנה יש להצטרף על כך שהשתתפות היותר פעילה היא של הילדים והנוער בהשוואה למעורבות נמוכה של המבוגרים, הועדה מביעה הביעה את תקוותה שבעתיד נוכל להגביר את מודעות השכבה המבוגרת לנושא המיחזור, למרות הקשיים התקציבים ומפנה את תשומת לב יו"ר המועצה שהמתני"ס שהוא הגורם במועצה האמון על חינוך מבוגרים אינו משתתף במימון פעילות זו בצורה מספקת.
4. הפרדה לשני זרמים – התקיים דיון התנעה בהשתתפותה של הגב' קרן גוריון (האחראית על נושא המיחזור במחוז דרום של המשרד לאיכה"ס). בדבריה הדגישה קרן את הצורך להגביר "הילוך" בעניין הפרדה לשני זרמים במועצה, ובשני פלחים 1. בתחום משקי הבית 2. בתחום המלונות והתעשייה. סיפרה על קול קורא חדש שאמור לצאת מטעם המשרד, והציעה להכין מכתב בקשה ספציפי למועצה "תמר" שיסביר את ייחודה של המועצה מבחינת היקפי האשפה הניתנת להפרדה לשני זרמים (יבש ורטוב) ואת התמיכה לה זקוקה המועצה להנחלת העניין בקרב המלונאים, בעקבות המרצתה התחילה פעילות מבורכת בהובלה של אגף התפעול, נשכרה חב' אביב שהכינה תוכנית אב להפרדה לשני זרמים לכל ישובי המועצה, ולמפעלי התעשייה והתחילה להתמודד עם נושא הפרדה במלונות בהשתתפותו הפעילה של מנהל מלון לוט. לקראת

סוף השנה הגיש הצוות דו"ח מסכם, שמימון הפעלתו אמורה להיות מכספי תמיכה של המשרד להגנה על הסביבה.

5. ניטור האוויר במישור רותם – אורלי מילר דיווחה על גמר עיצוב החוזה עם הדר' אולג גרנד שהוא המומחה שנשכר להכין את מסמכי המכרז עבור הקמת 9 תחנות הניטור שמיועדות לקום סביב אזור התעשייה במישור רותם מגבעת צפית בדרום ועד אתר אסמ"ר אפעה ונגב מינרלים בצפון. דיווחה על חריגות בפליטות לאוויר במיוחד של תחמוצות גופרית וגם של תחמוצות חנקן מעבר למותר על ידי חוק אוויר נקי. הסבירה שהלחץ לזירוז הקמת המערך נובע גם מבקשות של המפעלים להרחבות והכנסת מיכון חדיש שנענות בשלב זה בשלילה על ידי המשרד להגנת הסביבה המתנה את החידושים בהשלמת מערך הניטור. יעקב אקריש הבהיר את המקור הכספי לביצוע החוזה עם אולג, שהוא תקציב המפעלים בתוך תקציב המועצה. נמסרה הודעה על כניסתו של נרי אראלי כפרוייקטור מטעם המועצה לליווי תהליך ההקמה.
6. נחמה אזולאי דיווחה על ביקור מקצת חברי הועדה בהר עמשא וחולק דף בקשות שהוכן על ידי המתיישבים החדשים. המועצה מתבקשת להתייחס לבקשות התושבים ולהחליט אלו מהבקשות ניתנות להסדרה עוד בתקציב השנה.
7. בקשת מי"ה לכריית תעלת הזנה חדשה, ולידה מסוע לפינוי המלח הקצור מברכה מס' 5- התקיימה בנושא ישיבה מיוחדת של הועדה להגנה על הסביבה בניהול יו"ר המועצה דב ליטבינוף נמסרה סקירה מקיפה מפיו של טובי שור שהחליף את נועם גולדשטיין כנציג המפעל במליאת המועצה, על שני הנושאים הנידונים וחיוניותם, תעלת הזנה חדשה חיונית בשל נסיגת מפלס הים באגן הצפוני, והמסוע בשל התחייבות מי"ה לא להמשיך ולהגביה את הסוללות של ברכה 5 דבר שיכול להביא להצפת קומות היסוד של המלונות בעין בוקק. בדיון הוצגו שתי חלופות 1. הצעת מי"ה הנתמכת על ידי רשטג"ל ועל פיה יחצו התעלה והמסוע את מניפת הסחף של נחל צאלים בתוואי המזרחי ביותר האפשרי ויוסדרו מעברים אקולוגיים בפיקוח נציגי רט"ג והמועצה. 2. הצעת המכון הגיאולוגי בירושלים על פיה תחולק מניפת הסחף של צאלים בציר מערב מזרח, החלק הדרומי ובו שני ערוצים ימוגן על ידי סוללות עפר ומאחוריהן תתבצע הפעילות התעשייתית, (מסוע, תעלה, ונמל), ואילו החלק הצפוני ובו שני ערוצים פעילים יישאר ללא הפרעה. לאחר שמיעת ההסברים החליטה הועדה ברוב קולות לאמץ את הצעתו של דב.
8. מפגש עם משלחת מקוסובו ותושבים המעורבים בשיתוף הפעולה עם ירדן - ביוזמת הועדה ומיכל שגיב מארגון "ידידי כדה"א" התקיימה ישיבה מן המניין של הועדה בהשתתפות יו"ר המועצה ובנוכחות משלחת של תושבים מוסלמים ונוצרים ממדינת קוסובו הנמצאת בדרומה של יוגוסלביה לשעבר, האורחים השייכים לשני לאומים יריבים היו שקועים עד לאחרונה במלחמת אחים ואתה מנסים למצוא בעזרת גופים מערביים שורה של פתרונות לקיום היומוימי של התושבים המוסלמים והנוצרים. סביב הפעלה משותפת של מקורות מים שרובם נמצאים בצפון המדינה שמאוכלס על ידי נוצרים סרביים. בישיבה שמענו מהם על מצבם ועל רצונם ללמוד מהניסיון הישראלי ביישוב סכסוכים על מקורות מים.

2013 :

1. תוכנית אב ותוכנית מפורטת להפרדה במקור בתוחמי המועצה – חברת "אביב" הכינה עבור המועצה תוכנית אב ותוכנית מפורטת להפרדה לשני זרמים במועצה במהלך השנה אושרה התוכנית במשרד להגנת הסביבה והוצא מכרז לפינוי האריזות על פי החוק החדש.
2. הפעלת צוותי איכות הסביבה מקומיים – הועדה קיבלה סקירה מגפן טולדנו (עין תמר) ורונית גנאל (עין גדי) שסיפרו על הפעלת ועדות איכות סביבה ביישובים, בדרום התמקדה הפעילות בנושא הפחתת מטרדי זבובים ויתושים ובעין גדי בהפעלות עבור הציבור הרחב בנושאי איכות הסביבה והפרדת פסולת במקור. במהלך השנה הופעל גיא דוכוביץ כפרוייקטור מטעם המועצה לריכוז העבודה בעניין הזבובים והיתושים וניתן לסכם שהטיפול בעניין היתושים הביא להצלחה בנושא כתוצאה ממצייאת דרך להזרמת החומר הכימי דרך צינורות הטיפטוף בהנחייה מקצועית של דר' עידו צורים, בעבודה זו הושגה התקדמות ניכרת ויש לנו דיווחים על ירידה במפגעי היתושים. לא כך המצב בעניין הזבובים בשל תלונות חוזרות ונישנות של התושבים קיימנו ישיבה משותפת של מליאת המועצה והועדה להגנה על הסביבה ולקראת סוף השנה אף יצאה משלחת של תושבים לראות את ממדי התופעה בירדן ביוזמת המועצה וארגון ידידי כדה"א אנו פועלים להקמת משק מודל בירדן.

3. השבת מים מותפלים לנחל בוקק בהתאם להסכמות שגובשו בעבר עם רשטיג"ל עתידה מי"ה לשאוב את המים שזוהמו בנביעת נחל בוקק. התוכנית הראשונית שהתבססה על שאיבת המים המזוהמים והחלפתם במים מותפלים לא תוכל לצאת לפעול בשל בעיות טכניות ובאופן מעשי רק כ 10% מים מותפלים יתווספו למים הקיימים.

במקביל נמצא בתכנון ובהקמה קו מים חדש מברכת צפית (מישור רותם) עד לאזור עין בוקק, על פי הבטחת מי"ה כאשר הקו החדש יכנס לפעולה ניתן יהיה לבצע את התוכנית המקורית. במהלך הישיבה נשאלה שאלה לגבי השאיבה של המפעלים מאקוויפר המים המאובנים, (מהווים היום מקור להתפלה עבור המלונות), והובהר שהקמת הקו החדש לא תייתר את השאיבה הנ"ל שהיא חלק קטן מכלל השאיבה שמסתכמת כיום ב 25 מליון קוב לשנה. המים המזוהמים שישאבו ע"י מי"ה לא יופנו לברכה מס' 5 (בשל בעיות תפעול) ויופנו צפונה לאזור נחל מור.

4. קשרים עם ירדן לוועדה נמסר כי יצאה משלחת מישובי הכיכר לירדן לעמוד על בעיית הזבובים. לדעת המשלחת אין שום סיכוי לפיתוח קשרים עם הצד הירדני בנושא הזבובים אם הנושא יוצג להם כבעיה בצד שלנו. צורת ההתארגנות שלנו מול הירדנים צריכה להיות מבוססת על שיתוף פעולה, ומתן תשובה לצרכים האמיתיים שלהם.

בדיון הועלו הנקודות הבאות * המקור העיקרי לזבובים בכיכר הוא זיבול השדות בצד הירדני בזבל עופות לא מעובד.

* יש כמה עונות של הגעת זבובים לאזור והכל תלוי בעונות השנה ובתקופת הגידולים * נעשו כמה בדיקות ומחקרים בנושא ובעקבות התוצאות הוצבו בגבול מלכודות.

אחת הבעיות היא שהדשן הטוב יקר מאד לחקלאי הפשוט לכן הוא משתמש בזבל זול

*יש הרבה מה לעשות בשיתוף פעולה עם הירדנים אבל הכל צריך להיות בחכמה בגלל ההיררכיה הקיימת שם.

*יש להראות לחקלאי הירדני שיש דשן קצת יותר יקר אבל בסופו של עניין יהיה לו יבול גדול יותר וטוב יותר.

*המטרה שלנו צריכה להיות טיפול בשיתופי פעולה בנושאים שונים ולא רק בבעיית הזבובים. כמו כן חייבים לעבוד בירדן מול גופים פורמליים ולא ישירות עם החקלאי.

*חייבים לקחת אדם שיהיה אחראי על כל נושא שיתוף הפעולה ולא לפזר את האחריות בין כמה אנשים וגורמים

*בעיית הזבובים נובעת גם מזבל הנזרק ליד לחלקות החקלאיות בכיכר סדום.

בעקבות הדיווח הזה הוחלט להעלות את הנושא בישיבת המליאה של המועצה (8.7.13)

בהשתתפות נציגי ארגון "ידידי כדור הארץ" שמלווים נאמנה את כל הפרויקטים של המועצה מול ירדן, כאן המקום להודות למיכל שגיב וגונדי שחל על תרומתן הרבה לקידום הקשרים בין המועצה ותושביה ובין התושבים הירדנים בעברו המזרחי של ים המלח (מזרעה, סאפי, פיפה).

לקראת סוף השנה נוצר קשר בעזרת ידידי כה"א עם המשרד לשיתוף פעולה אזורי, המשרד להגנת הסביבה ומשרד החוץ להקמת משק מודל באחד הישובים הירדניים, מטרת משק המודל היא בעיקרה לענות על הצרכים המיידים של החקלאים הירדניים, ובדרך אגב גם לפתור את בעיית הזבובים המעיקה כל כך על תושבי הכיכר.

5. הקמת מערך ניטור אוויר במישור רותם

בסוף השנה הגיש צוות ההיגוי את התוכנית להקמת מערך ניטור אוויר היקפי במישור רותם להנהלות המפעלים והציע להם לממן את התוכנית במשותף על פי חלוקה מוסכמת שתגובש בשיתופם והתוכנית אושרה. מקווים שבשנת 2014 יצא המכרז להקמת מערך הניטור והוא יהיה באחריות המועצה "תמר" הניהול השוטף נמסר לידי היחידה הסביבתית הערד.

6. שנת "התייעלות אנרגטית"
כמידי שנה הוכרזה במועצה האזורית "תמר", שנה המוקדשת להעמקה בתחום אחד מנושאי איכות הסביבה והוא יטופל לאורך כל השנה, מבלי לוותר על הנושאים האחרים שבטיפול השוטף כמו החינוך למיחזור והפרדה לשני זרמים. השנה הוכרז בהפנינג בבית הספר היסודי על שנת "התייעלות אנרגטית".

נרכשו עבור התלמידים ערכות ללימוד על התייעלות אנרגטית, ותעשה גם עבודה בתחום הקהילה המבוגרת.

רשם וסיכם מתוך הפרוטוקולים : נרי אראלי יו"ר הועדה

סיכום שנת 2014 הועדה להגנה על הסביבה

הועדה קיימה ארבע ישיבות והפרוטוקולים מצורפים בזאת

ישיבה אחת מבניהן הייתה במסגרת ישיבת המליאה של המועצה ועלו בה לדיון מלבד נושאים הנוגעים לאיכות הסביבה גם נושאי שימור אתרים והוחלט על רשימת האתרים המיועדים לשימור בתחומי המועצה, בישיבה זאת הייתה הועדה להגנת הסביבה מכונסת כוועדה הסטטוטורית לשימור אתרים.

הנושאים שעלו לדיון בישיבות במהלך השנה היו:

1. תעלת ההזנה החדשה וקציר המלח על ידי מי"ה, טובי שור נציג מי"ה במליאה הציג את התוואי שנבחר ושיתף את חברי הועדה במידע על האופציות העומדות בפני המפעל באשר לנקודת הקצה של מסוע הקציר כאשר מי"ה תומכת היום במיקום הנמצא צפונית למיקום שנקבע בהחלטות הקודמות.
2. ההתמודדות עם בעיית הזבובים מהווה אחת הבעיות הקשות המעיקות על חיי התושבים בישובי הכיכר. מתוך הבנה שלפחות בעונת הסתיו מקור הזבובים הוא בעיקרו בצד הירדני, יזמה הועדה להגנת הסביבה בשיתוף פעולה עם יו"ר המועצה וארגון ידידי כה"א הקמה של משק מודל בירדן שבו מומחי חקלאות מתחומים מגוונים (הגנת הצומח, שיטות גידול והשקייה, שיטות עיבוד קרקע ועוד) ינסו להציע בפני החקלאים הירדניים מקצת השכלולים הנהוגים בישראל כדי להעלות את רמת, טיב וגודל היבולים בירדן, כאשר אחת ההמלצות שנדגים במשק המודל תהיה הטמנת זבל העופות הבלתי מעובד והצנעתו בתלם השתילה, אימוץ שיטה זו על ידי החקלאים הירדנים עשויה, לדעתנו ועל פי שלשה סיורים שנערכו לשטחי החקלאות בסאפי, להביא לצמצום משמעותי במכת הזבובים בשני צידי הגבול.
3. ההתמודדות עם מכת הזבובים והיתושים בשטח המועצה בנפרד מבעיית הזבובים "הירדנים" הוצגה בפני הוועדה על ידי דר' עידו צורים ובהשתתפות נציגי ההנהלות של הישובים, נערך דיון ממצה בשני הנושאים והובהרו פעם נוספת המפגעים הסביבתיים שמביאים למכת היתושים בישובי הכיכר והדרכים למניעתם.
4. נמסר דיווח לוועדה על כניסתו לתוקף של "חוק האריזות" ועל הערפות אגף התפעול לתוספת הפחים וכניסה לפיילוט במלונות בנושא.
5. הקמת מערך ניטור אוויר במישור רותם מלווה מזה ארבע שנים על ידי המועצה והועדה להגנת הסביבה, במסגרת המערך יוקמו תחנות קבועות לניטור אוויר במערך היקפי סביב המפעלים במישור רותם ובמרחק מה מהם כמו כן תמוקמנה שתי תחנות בערד ובדימונה, מספר התחנות עדיין לא נקבע סופית, את הפרוייקט מלווה ועדת היגוי רחבה הכוללת את נציגי המועצה המפעלים ונציגות היחידה הסביבתית, והאחריות על הובלת המהלך כולו נמצאת בידי המועצה ויש תקווה שהמהלך יבשיל השנה.

6. המשך תהליך היווצרותם של בולענים לאורך חופי ים המלח מאיים איום ממשי על קטעים חשובים של כביש 90 (באזור מינרל, באזור נחל ערוגות, נחל חבר ועוד, הועדה שמעה הסבר מפורט מאלי רז שהוא היום הנמטר הראשי של התופעה במועצה, בהמשך שמעה הועדה סקירה על ההתפתחויות בעניין תעלת הימים והחשש שמרוב בוחשים ב"קדרה" לא תיבדק באופן יסודי החלופה של הזרמת מים לכנרת וממנה לירדן הדרומי.
7. הנושא המרכזי של מערכת החינוך בתחום איכות הסביבה היה השנה "התייעלות אנרגטית" ובסיומו נערך מפגש בבית הספר היסודי בהשתתפות אמנים ומפעילים מהאזור ומבחוץ.
8. בתשובה לקול קורא של המשרד להגנת הסביבה נפתח השנה מהלך של "יירוק המלונות" והוא ימשך בשנת 2015.

תוכנית העבודה לשנת 2015

יידוע הציבור בענייני ירידת המפלס של ים המלח – יתכן בכנס יידוע הציבור בעניין כביש 90 והבולענים בשיתוף "מגילות" המשך הטיפול הציבורי בעניין הזבובים והיתושים, כולל משק מודל בירדן. דיווח מאתר אפעה בעניין הקומפוסט בכיכר ליווי הקמת מערך ניטור אוויר במישור רותם ובמי"ה. קידום המחזור במועצה דיווח על שיקום נחל בוקק העלאת נושא שיקום המעיינות בתחום המועצה ליווי נושא "יירוק המלונות" אתר האינטרנט של הועדה ושיתוף הציבור בדיווחים על עניינים סביבתיים ועוד.....

רשם : נרי אראלי יו"ר הועדה

